

Dosarul nr.2ra-1137/19

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani (Jud: D. Dulghieru)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Jud: S. Iorgov, O. Cojocaru, B. Bîrca)

ÎNCHEIERE

19 iunie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Tatiana Vieru
Maria Ghervas
Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Denis Solonenco
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Mihai Șontea
împotriva lui Denis Solonenco cu privire la încasarea datoriei, penalității și dobânzii
de întârziere

împotriva deciziei din 7 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-
a respins apelul depus de Denis Solonenco și s-a menținut hotărârea din 31 mai 2018
a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani,

constată:

La 12 decembrie 2017, Mihai Șontea a depus cerere de chemare în judecată
împotriva lui Denis Solonenco cu privire la încasarea datoriei, penalității și dobânzii
de întârziere.

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că, la 22 iunie 2016, a încheiat
contract de împrumut nr. 3782 cu Denis Solonenco, autentificat notarial, conform
cărui a transmis lui Denis Solonenco cu titlu de împrumut suma de 13 700 euro, cu
termenul de rambursare de pînă la 30 august 2016.

De asemenea, reclamantul a specificat că la 11 iulie 2016, a încheiat contract
de împrumut nr. 4252 cu Denis Solonenco, autentificat notarial, potrivit cărui a
transmis lui Denis Solonenco cu titlu de împrumut suma de 15 000 euro, cu termenul
de rambursare de pînă la 11 septembrie 2016.

Reclamantul a specificat că pînă la data scadentă, Denis Solonenco nu a
rambursat suma datoriei în mărime totală de 28 700 euro, iar din acest considerent a
fost nevoit să se adreseze cu prezenta acțiune.

Mihai Șontea a accentuat că conform contractelor de împrumut, Denis
Solonenco s-a obligat că în caz de întârziere la achitarea datoriei, v-a achita o
penalitate în valoare de 1% pentru fiecare zi de întârziere, ceea ce constituie 24 660
euro având în vedere contractul de împrumut nr. 3782 din 22 iunie 2016 și 27 000

euro în conformitate cu contractul de împrumut nr. 4252 din 11 iulie 2016, în total 51 660 euro.

Totodată reclamantul a considerat că, la caz urmează a fi aplicate prevederile art. 619 alin. (2) Cod civil, întrucât restituirea împrumutului constituie o obligație pecuniară.

Prin urmare, reclamantul a specificat că pârâtul urmează să achite o dobândă de întârziere în sumă de 2958 euro pentru perioada 31 august 2016 -20 noiembrie 2017 în temeiul contractului de împrumut nr. 3782 din 22 iunie 2016 și 3144 euro în temeiul contractului de împrumut nr. 4252 din 11 iulie 2016, în total 6102 euro.

Reclamantul Mihai Șontea a solicitat încasarea din contul lui Denis Solonenco în beneficiul său a datoriei în sumă de 28 700 euro, dobânda de întârziere în sumă de 6102 euro, penalitatea în mărime de 51 660 euro, cheltuielile de judecată ce constau din taxa de stat achitată la depunerea acțiunii.

La 1 martie 2018, Mihai Șontea a depus cerere de majorare a pretențiilor, solicitând suplimentar încasarea din contul lui Denis Solonenco în beneficiul său a dobânzii de întârziere în sumă de 1236 euro pentru perioada 21 noiembrie 2017 -1 martie 2018 (f.d. 36).

La 31 mai 2018, Mihai Șontea a depus cerere de majorare a pretențiilor, solicitând suplimentar încasarea din contul lui Denis Solonenco în beneficiul său a dobânzii de întârziere în sumă de 597 euro pentru perioada 13 aprilie -31 mai 2018 (f.d. 49).

Prin hotărârea din 31 mai 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, acțiunea a fost admisă parțial, fiind încasat din contul lui Denis Solonenco în beneficiul lui Mihai Șontea datoria în sumă de 28 700 euro, dobânda de întârziere în mărime de 8446 euro, penalitatea în sumă de 28 700 euro convertiți în valută națională la data executării hotărârii, cheltuielile de judecată ce constau din taxa de stat achitată la depunerea acțiunii în sumă de 25000 lei, cheltuielile de asistență juridică în sumă de 4000 lei și cheltuielile de executare în sumă de 2080 lei (f.d. 61-66).

Prin decizia din 7 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul depus de Denis Solonenco și menținută hotărârea din 31 mai 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani. A fost încasat din contul lui Denis Solonenco în beneficiul lui Mihai Șontea dobânda de întârziere în sumă de 3083 euro, pentru perioada 31 mai 2018-7 februarie 2019, taxa de stat în sumă de 1358 lei și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 1500 lei (f.d. 107-117).

Pentru a hotărî astfel, instanțele de judecată au reținut că pretențiile înaintate de către Mihai Șontea sunt just întemeiate în baza prevederilor art. 867 alin. (1) Cod civil, deoarece reieșind din prevederile contractele de împrumut nr. 3782 din 22 iunie 2016 și nr. 4252 din 11 iulie 2016 autentificate notarial, Denis Solonenco a luat cu titlu de datorie suma de 28 7000 euro, pe care nu a rambursat-o în termenul stabilit.

Totodată instanțele de judecată au considerat că clauza penalității în mărime de 1% inclusă în contractele de împrumut este excesiv de înaltă comparativ cu procentul practicat de obicei în alte contracte de acest gen, care este 0,1%. Prin urmare, având în vedere acest fapt, instanțele conform art. 630 alin. (1) Cod civil au dispus

admiterea pretenției cu privire la încasarea penalității până la cuantumul datoriei în sumă de 28 700 euro.

Suplimentar, Curtea de Apel Chișinău, în conformitate cu conform art. 372 alin. (3) Codul de Procedură Civilă a considerat întemeiată cerința lui Mihai Șontea cu privire la încasarea în beneficiul său a dobânzii de întârziere în sumă de 3083 euro, pentru perioada de după emiterea hotărârii primei instanțe și anume 31 mai 2018-7 februarie 2019.

La 4 aprilie 2019, Denis Solonenco, a depus recurs împotriva deciziei 7 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu trimiterea cauzei la rejudecare în prima instanță.

Recurentul Denis Solonenco în motivarea recursului, a indicat că instanțele de judecată la adoptarea hotărârilor contestate, au aplicat și interpretat eronat normele dreptului material aplicabile raportului juridic litigios.

Astfel recurentul a menționat că instanța de apel la examinarea cauzei a încălcat normele de drept procedural, întrucât a examinat cauza în lipsa sa.

Totodată recurentul a afirmat că instanța de apel a admis cererea intimatului cu privire la încasarea dobânzii de întârziere pentru perioada de după emiterea hotărârii primei instanțe, fără a-i aduce la cunoștință cererea respectivă. Mai mult, recurentul a notat că prin încasarea dobânzii de întârziere, instanța de apel i-a înrăutăți situația în propria cale de atac.

La 17 mai 2019, în conformitate art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, Curtea Supremă de Justiție i-a comunicat cererea de recurs lui Mihai Șontea informându-l că referința se depune în termen de o lună de la data primirii scrisorii. În mod corespunzător, dacă referința nu a fost prezentată în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 18 iunie 2019, Mihai Șontea a înaintat referință la cererea de recurs depusă de Denis Solonenco, prin care a solicitat declararea recursului ca fiind inadmisibil.

Analizând admisibilitatea recursului, conform art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră inadmisibilă cererea de recurs formulată de Denis Solonenco, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Codul de procedură civilă, judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Astfel, în atare situație, instanța de judecată a constatat că recursul declarat de Denis Solonenco la 4 aprilie 2019 este depus în termenul prevăzut de art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

În aceeași ordine de idei, materialele cauzei au confirmat faptul că recursul nu a fost examinat anterior, fiind respectate, totodată, dispozițiile art. 430 din Codul de procedură civilă.

În continuare, audiind raportul verbal al judecătorului-raportor și verificând încadrarea în dispozițiile art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă a temeiurilor invocate în recurs, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) CPC, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. Temeiurile declarării recursului sunt enumerate exhaustiv în alineatele (2), (3) și (4) ale acestui articol.

Rațiunea acestor dispoziții legale fundamentează ideea potrivit căreia judecarea recursului exercitat conform Secțiunii II-a, Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, are un caracter devolutiv și privește doar problemele de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, nu și temeinicia ei în fapt. În aceste condiții, trebuie observat caracterul extraordinar al acestei căi de atac, la care se poate recurge doar în cazurile excepționale enunțate de dispozițiile art. 432 alin. (2), (3), (4) din Codul de procedură civilă.

Din acest punct de vedere, completul Colegiului își propune să verifice esența și temeiurile recursului, precum și argumentele privind caracterul nelegal al deciziei atacate, în limitele în care au fost formulate și prin prisma drepturilor garantate de Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (CEDO).

Instanța subliniază că în materie civilă Convenția nu garantează un drept de recurs, dar că o eventuală procedură de examinare a admisibilității acestuia face incident articolul 6 (a se vedea, *inter alia*, *Kukkonen v. Finlanda* (nr. 2), 13 ianuarie 2009, para. 24; *Akaki Tchaghiashvili v. Georgia*, 2 septembrie 2014, para. 34).

În plus, un stat care dispune de astfel de instanțe de recurs are obligația să se asigure că justițiabilii se bucură de principiile unui proces echitabil garantate de art. 6 alin. (1), în special de dreptul de acces la o instanță și de dreptul de a fi audiat. (a se vedea, *de exemplu*, *Erfar – Avef v. Grecia*, 27 martie 2014, para. 39 – 40; *Lebedinschi v. Republica Moldova*, 16 septembrie 2015, para. 32).

Cu privire la primul aspect, instanța de recurs observă că dreptul de acces la un tribunal al unei persoane poate fi limitat, inclusiv în cazul admisibilității contestațiilor înaintate prin intermediul căilor de atac, întrucât însăși natura sa solicită o reglementare specială din partea statului, care beneficiază de o anumită marjă de apreciere. În acest sens, condițiile pentru autorizarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile instituite pentru o cale de atac ordinară (a se vedea, *inter alia*, *Marc Brauer v. Germania*, 1 septembrie 2016, para. 34; *Miessen v. Belgia*, 16 octombrie 2016, para. 64).

În același timp, în jurisprudența sa consecventă, Curtea Europeană a precizat că interpretarea normelor de procedură reprezintă o chestiune de drept intern și ține, în principiu, de competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip (a se vedea, *de exemplu*, *Kukkonen v. Finlanda* (nr. 2), *ibidem*, para. 25; *Vučković și alții v. Serbia (excepții preliminare)*, 25 martie 2014, para. 80; *Miessen v. Belgia*, *ibidem*, para. 70).

Astfel, în conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

În același context, alin. (2) și (3) ale art. 432 din Codul de procedură civilă prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alineatul (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au condus sau ar fi putut conduce la soluționarea greșită a pricinii, în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară sau în cazul în care erorile comise au condus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Prin urmare, reglementările referitoare la formalitățile și termenele impuse de articolele 433 și 432 alin. (2)-(4) din Codul de procedură civilă urmăresc protejarea interesului părții, precum și competența asigurării interpretării unitare a legii de către Curtea Supremă de Justiție. Aceste limitări urmăresc un scop legitim, îndeplinind cerințele securității juridice și a bunei-administrări a justiției (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Beniamin Nersesyan v. Armenia*, 19 ianuarie 2010, para. 22; *Erfar – Avef*, ibidem, para. 41, *Marc Brauer*, ibidem, para. 35; *Miessen*, ibidem, para. 67; *Trevisanato v. Italia*, 16 decembrie 2016, para. 36 - 37).

În speță, instanța constată că cererea de recurs declarată de către Denis Solonenco este formulată în baza art. 432 alin. (2) lit. b) și c) din Codul de procedură civilă, așa cum prevede art. 437 alin. (2), lit. f) din Codul de Procedură Civilă.

Completul judiciar notează că-i revine obligația de a verifica dacă argumentele recurentului întrunesc condițiile necesare pentru a declara admisibil cererea acestuia, inclusiv dacă normele de drept invocate în favoarea punctului său de vedere sunt incidente la soluționarea fondului cauzei. Cu toate acestea, trebuie subliniat că din succesiunea actelor dosarului reiese că recurentul a reluat criticile formulate în faza procesuală anterioară și asupra cărora instanța de apel deja s-a pronunțat.

Prin urmare, Colegiul constată că încălcările invocate, exprimate sub forma unor enunțuri generale, fără a fi aprofundate, nu permit încadrarea lor în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) sau (4) din Codul de procedură civilă. Deci, în mod evident, lipsește o formulare suficientă și adecvată în ceea ce privește chestiunea de drept pusă în discuție pentru a identifica esența și temeiul cererii de recurs, impuse de art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă.

Cât privește dreptul justițiabilului „de a fi audiat”, garantat de Convenție, instanța notează că obligația de a motiva o hotărâre judecătorească poate varia în funcție de natura deciziei în cauză (a se vedea, *inter alia*, *Helle v. Finlanda*, 19 decembrie 1997, para. 55; *Latourniere v. Franța*, 10 decembrie 2002, para. 2; *Hansen v. Norvegia*, 2 octombrie 2014, para. 71 – 74). De fapt, în concepția instanței europene, art. 6 alin. (1) nu impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs, ca fiind „lipsit de șanse de succes” (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Kukkonen v. Finlanda* (nr.

2), ibidem, para. 24; *Beniamin Nersesyan*, ibidem, para. 23 – 24; *Akaki Tchaghiashvili*, ibidem, para. 34 sau *Papaioannou v. Grecia*, 2 iunie 2016, para. 45).

Mai mult, instanța observă că recurentul Denis Solonenco a formulat prezenta cerere după ce a avut posibilitatea de a fi audiat de o instanță de fond și de o instanță de apel, care au fost competente de a examina toate chestiunile de fapt și de drept relevante litigiului (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Levages Prestations Services v. Franța*, 23 octombrie 1996, para. 48; *A. Menarini Diagnostics S.R.L. v. Italia*, 27 septembrie 2011, para. 59; *Akaki Tchaghiashvili*, ibidem, para. 34).

În sfârșit, în limitele impuse de art. 439 alin. (3) din Codul de procedură civilă, instanța conchide că recursul dedus judecății nu corespunde cerinței de a fi „efectiv”, adică nu s-a bazat exclusiv pe chestiuni de drept, care ar cuprinde încălcări esențiale sau aplicări eronate din partea instanței judecătorești ierarhic inferioară a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. Din aceste raționamente, completul Colegiului constată existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, fiind respectat, în viziunea instanței, raportul rezonabil de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul urmărit.

În conformitate cu art. 440 alin.(1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Astfel, având în vedere circumstanțele stabilite supra, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție decide în mod unanim că recursul declarat de către Denis Solonenco nu ridică probleme de drept și nu poate fi acceptat spre examinarea în fond, urmând a fi considerat inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de către Denis Solonenco se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Tatiana Vieru

Judecătorii

Maria Ghervas

Nina Vascan